

BADANIA NAD ZABURZENIAMI MECHANIZMU KOPULACJI U BUHAJÓW INSEMINACYJNYCH

L. Jaśkowski

Zakład Sztucznej Inseminacji i Zwalczenia Bezpłodności Instytutu Weterynarii,
Bydgoszcz

Kierownik: prof. dr Lech Jaśkowski

Celem badań było prześledzenie mechanizmu kopulacji u buhajów inseminacyjnych oraz wpływ techniki pobierania nasienia na przebieg kopulacji.

W badaniach zastosowano kinematograficzną analizę 82 aktów kopulacyjnych u 40 młodych buhajów — pomiary czasu trwania pobudzenia wstępnego oraz wspięcia; ponadto określano liczbę ruchów kopulacyjnych, liczbę wspięć na ejakulację, jakość nasienia i płodność buhajów na podstawie braku powtórek w ciągu 60 dni po pierwszym unasienieniu.

W przebiegu normalnej kopulacji buhaja należyce pobudzonego płciowo można wyróżnić: reakcję wstępną trwającą od podprowadzenia buhaja do obiektu kopulacyjnego do wykonania wspięcia oraz czas upływający od wspięcia do ejakulacji. Przeciętny czas trwania reakcji trwał u badanych buhajów 9,1 sek.; wspięcie przy kopulacji uwieńczonej ejakulacją 4,8 sek., przy braku ejakulacji 7,1 sek. W czasie wspięcia buhaj wykonywał średnio 3,5 ruchów kopulacyjnych, zwanych przez niektórych autorów ruchami szukania szpary sromowej. W skokach ślepych buhaj wykonywał średnio 5,1 ruchów kopulacyjnych.

Zaobserwowano trzy rodzaje odchyłeń od normalnej kopulacji. Zanik ruchów kopulacyjnych, przy zdolności oddawania nasienia po nasunięciu sztucznej pochwy na prącie. Średnio wspięcie u tych buhajów trwało 5,1 sek.

Rozkojarzenie kopulacji. Buhaj oddawał nasienie po 3—6 ślepych skokach, często połączonych z zanikiem ruchów kopulacyjnych.

Przedłużenie kopulacji, czas wspięcia 45 sek., średnio 9 ruchów kopulacyjnych na wspięcie.

Na 158 buhajów zbadanych w sześciu zakładach unasieniania, tylko w 48% kopulacja miała prawidłowy przebieg. Na 52 ↑ 796 unasienień

przeprowadzonych nasieniem buhajów wykazujących nienormalny przebieg kopulacji uzyskano 69% braku powtórek, w porównaniu z 75% na 42 ↓ 142 unasienniania przeprowadzone nasieniem buhajów wykazujących normalną kopulację.

Analiza przebiegu kopulacji w tzw. próbie opróżniania wykazała, że pod koniec próby prawie u każdego buhaja pojawia się zakłócenie typu ruchów kopulacyjnych oraz rozkojarzenie kopulacji, przy czym szybkość pojawienia się tych zakłóceń jest wprost proporcjonalna do ilości ślepych wspanięć. Utrwalenie się zaburzenia następuje po około 4—6 miesiącach błędnego pobierania, przy co najmniej dwukrotnym pobieraniu nasienia w miesiącu.